

BOSNA I HERCEGOVINA
Konkurencijsko vijeće

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
Конкуренцијски савјет

Р Ј Е Ш Е Њ Е

**на основу Закључка о покретању поступка по службеној дужности против
привредног субјекта *Centrotrans Eurolines d.d***

**Сарајево,
Јуни, 2008. године**

Број: 01-01-26-007-13-II/08
Сарајево, 12.06.2008. године

На основу члана 25. став (1) тачка е), члана 42. став (1) тачка г), а у вези са чланом 10. Закона о конкуренцији ("Службени гласник БиХ", бр. 48/05 и 76/07) у поступку покренутом по Закључку о покретању поступка по службеној дужности ради утврђивања злоупотребе доминантног положаја против привредног субјекта *Centrotrans Eurolines d.d* – дионичарско друштво за превоз путника у друмском саобраћају у приватној својини, *Kurta Schorka* 14, 71000 Сарајево, број: 01-01-26-007-II/08 дана 13.02.2008. године, Конкуренцијски савјет на 67. (шездесет и седмој) сједници, одржаној дана 12.06.2008. године, је донио

Р Ј Е Ш Е Њ Е

1. Утврђује се да привредни субјект *Centrotrans Eurolines d.d* – дионичарско друштво за превоз путника у друмском саобраћају у приватној својини, *Kurta Schorka* 14, 71000 Сарајево, не злоупотребљава доминантни положај у смислу члана 10. став (2) тачка а) и ц) Закона о конкуренцији.
2. Ово Рјешење је коначно и биће објављено у „Службеном гласнику Босне и Херцеговине“, службеним гласницима ентитета и Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине.

Образложење

Конкуренцијски савјет је на основу расположивих података и информација оцијенио да постоји основана сумња да је дошло до кршења одредби Закона о конкуренцији (у даљем тексту: Закон) од стране привредног субјекта *Centrotrans Eurolines d.d* – дионичарско друштво за превоз путника у друмском саобраћају у приватној својини, *Kurta Schorka* 14, 71000 Сарајево (у даљем тексту: *Centrotrans*) у смислу одредби члана 10. став (2) тачка а) и ц) Закона.

Према сазнањима Конкуренцијског савјета, начин продаје аутобуских карата на шалтерима Аутобуске станице Сарајево, која је у власништву привредног субјекта *Centrotrans*, поједине привредне субјекте који обављају превоз путника (у даљем тексту: Превозник) доводи у неравноправан положај у односу на привредни субјект *Centrotrans* и остале Превознике. У складу са Законом о цестовном превозу у Федерацији БиХ („Службене новине ФБиХ“, број: 28/06), Превозник је обавезан користити услуге аутобуске сатнице. Сумња се да привредни субјект *Centrotrans* то злоупотребљава на начин да путницима поједних Превозника, поред плаћања карте, наплаћује и станичне услуге у износу од 2,00 КМ и осигурање по путнику у износу од 2,00 КМ, иако су оба износа већ урачуната у износ који други Превозници плаћају привредном субјекту *Centrotrans* за кориштење аутобуске станице. На овај начин су превозне карте појединих Превозника скупље за 4,00 КМ у односу на превозне карте привредног субјекта *Centrotrans*.

Како би утврдио наведене сумње, Конкуренцијски савјет је донио Закључак о покретању поступка по службеној дужности, број: 01-01-26-007-И/08 од 13.02.2008. године, у складу са чл. 27. и 32. Закона ради утврђивања злоупотребе доминантног положаја у смислу члана 10. став (2) тачка а) и ц) Закона.

Конкуренцијски савјет је дана 14.02.2008. године актом број: 01-01-26-007-4-И/08 доставио привредном субјекту *Centrotrans* на изјашњење Закључак о покретању поступка по службеној дужности у складу са чланом 33. Закона.

У остављеном року привредни субјект *Centrotrans* је доставио одговор на Закључак дана 05.03.2008. године актом број: 01-01-26-007-6- И/08 у којем је одбацио све наводе који се односе на наплату станичних услуга и осигурања путника уз достављање релевантне документације.

Привредни субјект *Centrotrans* је навео да се услуге Аутобуске станице у Сарајеву пружају у складу са Законом о цестовном превозу Федерације БиХ и Споразумом о највишим цијенама услуга аутобуских станица у Федерацији БиХ, број РФК-848/01 од 18.09.2001. године.

Споразумом о највишим цијенама услуга аутобуских станица у Федерацији БиХ (у даљем тексту: Споразум) одређује се врста услуге и цијена услуга које се пружају посебно за превознике и посебно за путнике. Привредни субјект *Centrotrans* наводи да услуге Аутобуске станице у Сарајеву које се пружају путницима подразумевају:

- Кориштење чекаонице и станичног простора, са износом услуге зависно од категорије станице и врсте линија;
- Предбилежба (резервација) мјеста и овјера повратних карата према врстама линија и категорији станице;
- Похрана пртљага;
- Санитарне услуге;
- Посебне услуге (телефон, факс, разгласни уређај).

Услуге Аутобуске станице у Сарајеву које се пружају превозницима подразумевају:

- Продаја аутобуских карата са наплатом провизије од превозника;
- Перонизација (разврставање по линијама, висини накнаде у односу на категорију станице);
- Доплатна карта (ако превозник прими у аутобус путника без купљене карте на шалтеру аутобуске станице).

Привредни субјект *Centrotrans* наводи да се наплата станичних услуга путницима врши за сваког путника без обзира чију услугу превоза користи, те да се свим путницима врши наплата станичних услуга под истим условима и по истим цијенама без дупле наплате. Даље наводи да привредни субјект *Centrotrans* у складу са Законом о цестовном превозу у ФБиХ, Споразумом и одредбама Уговора о пружању услуга Аутобуске станице, врши продају аутобуских карата према цјеновницима превозника по релацијама које су превозници дужни доставити Аутобуској станици Сарајево заједно са регистрованим редовима вожње по којима се врши редован аутобуски линијски превоз путника, као и наплату станичних услуга.

Такође наводи да на основу Уговора о дугорочној пословној сарадњи закљученим са Сарајево осигурањем д.д. Сарајево на шалтерима аутобуске станице и у име и за рачун осигураватеља, односно Сарајево – осигурања, врши се продаја тикет полица добровољног осигурања путника у јавном превозу од посљедица несретног случаја. Писменим обавјештењем које се налази на сваком шалтеру путници се обавјештавају

да могу купити тикет полицу добровољног осигурања путника у јавном превозу од последица несретног случаја, да добровољно осигурање није обавезно и исто се продаје/купује искључиво по жељи путника. Приход од продатих тикет полица осигурања је 100% приход Сарајево – осигурања и привредни субјект *Centrotrans* не наплаћује ни уобичајену провизију.

Дакле, продаја тикет полица добровољног осигурања врши се за све путнике под истим условима полице добровољног осигурања.

Након достављеног одговора на Закључак од стране привредног субјекта *Centrotrans* тражена је додатна документација која је у законском року достављена Конкурентијском савјету.

Такође, тажени су одређени подаци и од других релевантних институција (Привредна комора Федерације БиХ, Удружење промета и комуникација – Групација јавног превоза путника, Министарство промета и комуникација Федерације БиХ) који су достављени Конкурентијском савјету.

У складу са чланом 3. Закона и чл. 4. и 5. Одлуке о утврђивању релевантног тржишта („Службени гласник БиХ“, број: 18/06) релевантно тржиште се одређује као тржиште одређених производа који су предмет обављања дјелатности привредних субјекта на одређеном географском подручју.

Релевантно тржиште производа обухвата све производе које потрошачи и/или корисници сматрају међусобно замјењивим, под прихватљивим условима, имајући у виду посебно њихове битне карактеристике, квалитет, уобичајену намјену, начин употребе, услове продаје и цијене.

Релевантно географско тржиште обухвата цјелокупан или значајан дио територије Босне и Херцеговине на којем привредни субјекти дјелују у продаји и/или куповини релевантног производа под једнаким или довољно уједначеним условима и који то тржиште битно разликују од услова конкуренције на сусједним географским тржиштима.

Релевантно тржиште производа у овом предмету је тржиште наплате станичних услуга и услуга осигурања путника.

Релевантно географско тржиште је Аутобуска станица у Сарајеву на којој се пружају наведене услуге.

У складу са наведеним, Конкурентијски савјет је утврдио да је релевантно тржиште у овом предмету тржиште наплате станичних услуга и услуга осигурања путника на Аутобуској станици у Сарајеву.

У даљем току поступка увидом у прибављену документацију, Конкурентијски савјет је утврдио следеће чињенице:

Привредни субјект *Centrotrans*, дионичко друштво за превоз путника у друмском саобраћају у приватној својини, *Kurta Schorka* 14, 71000 Сарајево, је уписано у Регистар Кантоналног суда у Сарајеву под матичним регистарским бројем субјекта уписа: 1-1675. Привредни субјект *Centrotrans* је сертификован *ISO* стандардима 9001 и 14001 који су до сада два пута потврђени екстерним надзорним аудитом.

Као власник Аутобуске станице Сарајево, привредни субјект *Centrotrans* је, у складу са одредбама чл. 29. и 65. Закона о цестовном превозу Федерације БиХ, закључио уговоре о пружању станичних услуга на Аутобуској станици Сарајево са појединачним Превозницима.

Закључени уговори о пружању станичних услуга на Аутобуској станици Сарајево између појединачних Превозника и привредног субјекта *Centrotrans* обухватају пружање само одређених станичних услуга као што су: продаја аутобуских карата, пријем и отпрему путника за све врсте јавног превоза у линијском и ванлинијском цестовном промету, као и пријем, отпрему и паркирање аутобуса. У уговорима је наведено да за услуге продаје аутобуских карата, Превозник се обавезује платити привредном субјекту *Centrotrans* провизију по цјеновнику аутобуске станице. Остале врсте станичних услуга нису предмет наведених уговора и исте се наплаћују директно од путника, односно крајњих корисника услуга.

Увидом у достављене уговоре утврђено је да су исти закључени под једнаким условима у складу са Споразумом као и Цјеновником II највиших цијена услуга аутобуских станица у Федерацији БиХ од 18.09.2001. године (у даљем тексту: Цјеновник II). У складу са Споразумом и Цјеновником II, привредни субјект *Centrotrans* је донио Цјеновник станичних услуга аутобуских станица у Сарајеву, Високом, Илијашу, Олову и Кисељаку.

У достављеном Цјеновнику II као и Цјеновнику привредног субјекта *Centrotrans* наведено је да се износ услуге за кориштење чекаонице и станичног простора у случају редовних појединачних возних карата (станичне услуге) плаћа уз карту у зависности од категорије аутобуске станице и врсте линије. Износ услуге за кориштење чекаонице и станичног простора у случају редовних појединачних возних карата на Аутобуској станици Сарајево креће се од 0,20 КМ до 2,00 КМ у зависности од врсте линије (општинска, кантонална, међуградска и међународна).

Из наведеног произилази да начин продаје аутобуских карата и наплата станичних услуга на шалтерима Аутобуске станице Сарајево која је власништво привредног субјекта *Centrotrans* не доводи поједине Превознике у неравноправан положај у односу на привредни субјект *Centrotrans* и остале Превознике.

Уговором о дугорочној пословној сарадњи закљученим дана 19.02.1999. године између Друштва за осигурање Сарајево-осигурање д.д. Филијала Сарајево, Маршала Тита 29, Сарајево и *Centrotrans* буса Сарајево (назив промењен 14.02.2005. године у *Centrotrans*) на шалтерима аутобуске станице врши се продаја тикет полица добровољног осигурања путника у јавном превозу од посљедица несретног случаја. У Уговору је наведено да се привредни субјект *Centrotrans* обавезује да ће продају тикет полица добровољног осигурања путника у јавном превозу од посљедица несретног случаја обављати у име и за рачун Друштва за осигурање Сарајево-осигурање д.д. Сарајево.

Конкурентијски савјет је одласком на Аутобуску станицу Сарајево извршио провјеру навода куповином аутобуских карата. Купљене су двије аутобуске карте на истој релацији (Сарајево – Травник) од различитих превозника (*Centrotrans* и Аутопревоз а.д. Бања Лука) и двије аутобуске карте на међународној линији и то на релацији Сарајево – Љубљана од превозника *Centrotrans* и на релацији Сарајево – Задар од превозника *Zeba Tours*. Увидом у купљене карте је утврђено да је за наведене превознике, укључујући и превозника *Centrotrans*, извршена наплата станичних услуга у износу од по 1,00 КМ на међуградским линијама, односно 2,00 КМ на

међународним линијама, што је у складу са Цјеновником II као и Цјеновником привредног субјекта *Centrotrans*.

Конкуренцијски савјет је утврдио да постоји писмено Обавјештење путницима о додатном путничком здравственом осигурању које се налази на сваком шалтеру Аутобуске станице Сарајево и истим се путници обавјештавају да могу добровољно закључити додатно путничко здравствено осигурање куповином посебне тикет полице осигурања. Услуге додатног путничког здравственог осигурања нису наплаћене приликом куповине наведених аутобуских карата.

Из наведеног произилази да привредни субјект *Centrotrans* наплату станичних услуга и продају аутобуских карата врши у складу са Законом о цестовном превозу Федерације БиХ, Споразумом о највишим цијенама услуга аутобуских станица у Федерацији БиХ и Цјеновником II и не злоупотребљава положај на начин да путницима појединих Превозника поред плаћања карте, наплаћује и станичне услуге у износу од 2,00 КМ и осигурање по путнику у износу од 2,00 КМ и да на овај начин превозне карте појединих превозника су скупље за 4,00 КМ у односу на превозне карте привредног субјекта *Centrotrans*.

У складу са наведеним, Конкуренцијски савјет је утврдио да привредни субјект *Centrotrans* својим дјелеовањем не крши одрдбе члана 10. став (2) тачка а) и ц) Закона, ради чега је одлучено као у диспозитиву овог Рјешења.

Поука о правном лијеку

Против овог Рјешења није допуштена жалба. Незадовољна странка може покренути управни спор пред Судом Босне и Херцеговине у року од 30 (тридесет) дана од дана пријема овог Рјешења, односно од дана његовог објављивања.

Предсједник

Ибрица Лакишић